

De vriend

Colofon

Copyright © 2023 voor deze uitgave
Uitgeverij XL, Deventer

ISBN 9789046314517

NUR 305

Gedrukt op papier met FSC-certificaat

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
Uitgeverij XL, Postbus 583, 7400 AN Deventer

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met
Uitgeverij HarperCollins, Amsterdam

HarperCollins is een imprint van

Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

© 2012 Charles den Tex

Omslagontwerp: Buro Blikgoed

Omslagbeeld: © Sally Mundy/Arcangel Images

Alle rechten voorbehouden

Voor meer informatie of bestellen

www.boekenmetgroteletters.nl

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van
de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

If you can't listen, you can't dance.

PAULA BANKWELL

1

EMMA

Slapen deed ze overdag en korter dan ze zou willen. Twee nachten zat ze al in het hok. Af en toe kon ze even naar buiten om lucht te krijgen, maar het merendeel van de tijd bracht ze door in een kleine ruimte met een grote hoeveelheid apparatuur en twee mannen: Kris de Roode en Wim 't Man. Haar noemden ze Pop, Wijffie, Schat, Professor, Mevrouw of wat er maar in ze opkwam. Meestal noemden ze haar M, omdat ze zo heette, Emma. De bijna-men waren hun manier om de gein er een beetje in te houden, dat begreep ze wel, al was het af en toe knap vermoeiend, zo veel humor.

‘Is dat alles, Pop?’ vroeg Wim.

Ze knikte, de koptelefoon nog op haar hoofd. ‘Ik hoor niets meer.’

Wim draaide zijn stoel de andere kant op, naar Kris. ‘Zijn ze naar buiten?’

Kris keek naar een monitor die aan de wand hing. Bij hoge uitzondering hadden ze toestemming gekregen om één camera op te hangen zodat ze tenminste een beeld hadden van de mannen die naar binnen gingen en naar buiten kwamen. Het beeld

was zwart-wit, niet overdreven scherp en statisch. Ze konden de camera niet bedienen. Op de monitor was de voordeur van het pand te zien. Kris schudde zijn hoofd. ‘Nog niet.’

‘Ik hoor ze op de gang’, zei Emma.

Ze wachtten. Emma met de koptelefoon op, Kris kijkend naar de monitor. Het bleef voor haar een vreemde gedachte dat zij hier zaten te luisteren naar drie mannen aan de andere kant van de muur die daar bijeenkwamen om te praten, te overleggen, afspraken te maken, te vertellen wat ze hadden gedaan of niet hadden gedaan, om plannen te maken. Meestal hadden ze het over gewone dingen of ze hadden ruzie, op hun manier. Ruzie met hun vriendin, met een vriend, met hun vader, er was altijd wel iemand die iets niet goed deed. Tussendoor hadden ze het over wapens, over kogels en messen. Die nacht ging het vooral over een mislukte afspraak. Er had een geldoverdracht moeten plaatsvinden en er was niemand komen opdagen. Ergens was iets fout gegaan, zonder geld liepen ze vast. Ze wachtten op contact dat niet kwam. Daar wonden de mannen zich enorm over op. Emma moest voortdurend haar aandacht erbij houden, midden in het slapste geouwehoer konden ze opeens overschakelen naar iets belangrijks. Soms niet meer dan twee zinnen. Geld was belangrijk. Geld was altijd belangrijk, ook voor

Emma, anders had ze daar niet gezeten, luisterend naar een stelletje mannen dat ze alleen kende van een beeld op de monitor en van de klank van hun stemmen. Zij begreep die klanken en vertaalde wat ze zeiden. Wim en Kris verstonden er geen woord van. Slavisch, noemden zij het. Het was Kroatisch. De taal van haar dromen. Ze tolkte, schakelde tussen woorden en gedachten in twee talen en terwijl ze van de ene taal naar de andere ging, van het ene woord naar het andere, zag ze wat voor anderen verborgen bleef. Als het goed liep, werd ze een reiziger in begrippen en op die momenten kon ze zich niets mooiers voorstellen.

Dat mooie had niets te maken met wat ze zochten. De drie mannen beraamden een aanslag, dat was zeker. Ze waren naar Nederland gehaald voor een actie, ze gingen iets groots doen, iets wat in het hele land gemerkt zou worden. Die omschrijving was letterlijk zo binnengekomen. Een aanslag die gemerkt zou worden. Eentje die telt. Zo stond het in verslagen, droog, zonder uitleg. Die informatie was goed. Hard. Betrouwbaar. De informant was bekend. Er werd gespeculeerd, er werden lijntjes uitgezet. Dat was het begin van het onderzoek geweest en dat had al snel namen opgeleverd. SR, LK en AC. Een onbekende groep jonge mannen uit Kroatië in Amsterdam. Ze werden afgeluisterd om erachter

te komen voor welke actie ze waren ingehuurd, en juist daarover had de eerste week tap weinig opgeleverd. Een aanslag kon zo veel zijn. Was het op één persoon, op een groep of op een gebouw?

Anderhalve week geleden zaten ze voor het eerst in de tapkamer en luisterden ze naar hun voorbereidingen. Vaak ging het om kleine klusjes, wie doet wat, wie maakte contact met een ander, wie haalde iets of bracht iets? Ze noemden nooit namen of adressen, daar waren ze voorzichtig mee. Behalve de naam Vlatko. Wanneer komt Vlatko? Die vraag hoorden ze keer op keer. De mannen wachtten op een vierde en tot die er was kwam er weinig concrete informatie los.

‘En we weten ook nog niet voor wie ze het doen’, had Wim gezegd. ‘Want er zit iemand achter.’

De opdrachtgever, die wilden ze hebben. De man met het geld en het plan.

‘Als je niet weet wie erachter zit, weet je niets’, zei Kris. ‘Dan kunnen we deze aanslag misschien tegenhouden, maar dan komt er geheid een volgende en weet je nog niet waar je moet zoeken.’

Emma hoorde gestommel op de trap. ‘Daar gaan ze’, zei ze.

Kris keek naar het beeldscherm schuin boven zijn hoofd. ‘En daar komen ze’, zei hij. ‘Onze jongens.’

Twee jonge mannen kwamen naar buiten, ze za-

gen er gewoon uit. Eind twintig, begin dertig. Spijkerbroeken, sportschoenen, T-shirts, korte leren jacks, ongeschoren, haar alle kanten op. Bijna modieus, op hun manier.

‘Twee op straat, AC en LK’, zei Wim in een microfoon. Hij luisterde naar een antwoord dat alleen hij kon horen. ‘Nog een binnen, SR.’ Hij leunde achterover. Het werk van de unit Tollensstraat zat er nog niet op. Op het scherm was te zien hoe de mannen het beeld uit liepen. Kris rekte zich uit en schoof zijn stoel naar achteren, voor zover dat kon. ‘Hoor jij hem nog?’ vroeg hij aan Emma.

Ze duwde haar koptelefoon tegen haar oren en hoorde iets wat ze onmiddellijk herkende, ze had het de afgelopen weken regelmatig gehoord: het geluid van iemand die aan een laptop werkt, het klikken van de toetsen en het schuiven en klikken van de muis. Ze stak haar hand omhoog om aan te geven dat de anderen stil moesten zijn. Met haar ogen dicht luisterde ze naar de bewegingen. Ze stelde zich de etage voor, de plattegrond die achter haar aan de muur hing, kende ze uit haar hoofd. Eén wand van de kamer waarin ze zat, hing vol met foto’s van de verdieping ernaast. De voorkamer aan de straatkant met een deur naar de gang en een deur naar de achterkamer. De achterkamer aan de tuinkant. Kleiner dan de voorkamer. De keuken, naast de achterkamer,

ook aan de tuinkant. Balkon langs de keuken en de achterkamer. Douche met wc op de gang. Deur naar het trappenhuis. Er hing één microfoontje in de voorkamer, een in de achterkamer en een in de keuken. Achter haar gesloten oogleden stelde ze zich de ruimtes voor waar ze nog nooit was geweest. Ze wist waar de tafel stond en waar de bank, de twee losse stoelen, het boekenkastje, de televisie. De deuren van de voorkamer stonden bijna altijd open, daardoor kon ze door de hele verdieping luisteren. De geluiden uit de gang waren zachter, verder weg. Ze hoorde de afstanden en de diepte, ze hoorde waar geluiden weerkaatsten en waar ze verdwenen, alsof ze oplostten in de muren.

‘Hij is bezig met zijn computer’, zei ze.

‘E-mailen, natuurlijk’, zei Kris. Hij schakelde naar de centrale. ‘Berichten via de laptop. Houden jullie dat in de gaten?’ Het was een routinevraag, veel hoop op resultaat hadden ze niet. De drie mannen hadden contact met anderen, onbekenden. Ze werkten via omgeleide e-mailroutes en virtuele servers waardoor het moeilijk was de contacten te traceren. Af en toe zat een van de mannen te gamen, zo’n oorlogsspel op internet waaraan een heleboel mensen tegelijk konden meedoen. Het bleven gewoon jongens.

Ruim een week tappen had niet één bruikbare link

opgeleverd. Wat de mannen ook van plan waren, ze hielden het goed verborgen en dat bevestigde hun vermoeden dat ze met een serieuze zaak van doen hadden. Emma concentreerde zich, probeerde al het andere om zich heen buiten te sluiten, totdat ze alleen nog de geluiden hoorde die via de koptelefoon binnenkwamen.

Stilte.

Ze hoorde niets meer. Ze probeerde door de apparatuur heen te reiken naar die achterkamer, waar de tafel stond met stoelen eromheen. Ze rekte haar gehoor tot het als lange voelsprietten door de ruimte tastte. De laptop piepte en pingde en daarna hoorden ze het geluid van een telefoon die overging.

‘Skype’, zei ze. ‘Hij is aan het skypen.’ Ze had het nog niet gezegd of het geluid viel weg. ‘Volgens mij heeft hij een headset ingeplugd.’

‘Dan kunnen we alleen zijn kant van het gesprek horen. Opgelet!’ zei Kris.

Emma luisterde en luisterde, alsof ze langzaam dieper wegzonk in de verbinding tussen de twee verdiepingen. In de voegen van de muren, daar zat ze.

SR: Hallo. Eindelijk. Shit, waar was je?

.....

SR: Nee, ik ben alleen.

.....